

Sygn. akt III Ca 459/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 sierpnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Krystyna Wiśniewska-Drobny

Sędzia SO Krystyna Hadryś (spr.)

SR (del.) Maryla Majewska – Lewandowska

Protokolant Marzena Makoś

po rozpoznaniu w dniu 12 sierpnia 2015 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa W. S.

przeciwko E. G. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 30 października 2014 r., sygn. akt I C 738/12

1) **oddala apelację;**

2) **zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.200 (tysiąc dwieście) złotych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.**

SSR del. Maryla Majewska - Lewandowska SSO Krystyna Wiśniewska – Drobny SSO Krystyna Hadryś

Sygn. akt III Ca 459/15

UZASADNIENIE

Powód W. S. pozwem z dnia 25 marca 2012 r. wniósł o zasądzenie od pozwanej E. G. (2) kwoty 33.494,40 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu podał, iż zawarł z pozwaną umowę, którą pozwana zobowiązała się między innymi do wybudowania dachu na posesji powoda w M., przy ul. (...).

W wyniku wadliwości wykonania obróbek blacharskich, ich uszkodzenia i deformacji, nieszczelności w pokryciu dachowym, źle wykonanego poszycia dachowego doszło do regularnego zalewania pomieszczeń budynku, co spowodowało szkodę objętą pozwem.

Pozwana odmówiła naprawy szkody poprzez zapłatę wartości naprawienia tej szkody.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu. Pozwana przyznała, że z uwagi na bliską znajomość powoda z jej mężem, grzecznościowo podjęła się wykonania prac budowlanych. Wykonywano prace na zlecenie powoda, także w zakresie, który nie był zgodny z projektem budowlanym, a prace były wyceniane na bieżąco i przedstawiane powodowi.

Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej wyrokiem z dnia 30 października 2014 r. zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 19.295,28 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia 5 czerwca 2012r.; w pozostałej części oddalił powództwo i zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.908,18 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Rejonowy ustalił, że strony w 2007 r. zawarły ustną umowę na wykonanie dachu budynku w M. przy ul. (...).

Powód prowadził tam remont generalny na podstawie projektu zatwierdzonego decyzją Starosty Powiatu (...) nr (...) z dnia 21 lutego 2005 r.

Natomiast w maju 2007 r. opracowany został projekt wykonawczy konstrukcji dachu przez mgr inż. W. C., którym zmieniono gabaryty budynku i kąt nachylenia połaci tylnej części budynku. Projekt ten nie został zatwierdzony przez właściwy organ.

Pracownicy pozwanej wykonywali dach budynku na podstawie tego ostatniego projektu, przy czym pokrycie ceramiczną dachówką zakładkową zostało wykonane tylko na połaci dachowej od strony ulicy. Poszycie dachowe na tylnej połaci dachowej wyższej części budynku oraz na dachu części tylnej (niższej) budynku wykonane zostało z papy termozgrzewalnej. W dzienniku budowy brak jest wpisu kierownika budowy o odmiennym rozwiązaniu poszycia od tego jakie przewidywały oba projekty oraz o zmianie poszycia z deskowania na poszycie z płyt (...) grubości 12 mm, które to zmiany wymagały uzgodnienia z projektantem. Pokrycie papowe na budynku powoda posiada właściwe szerokości zakładów papy, jednak nie stwierdzono zalecanego w instrukcji układania pap wypływu asfaltu, co świadczy o niedogrzeniu arkuszy papy przed sklejeniem, co stanowi niedoróbkę budowlaną, powodującą nieszczelność pokrycia dachowego.

Po przykryciu dachu papą na poddaszu budynku pojawiły się zacieki sufitów i ścian. Na zawiadomienie powoda, pracownicy pozwanej wykonali uszczelnienie obróbek blacharskich, uszczelnienie wokół okien dachowych i w różnych miejscach dachu zostały przyklejone łatki z papy. Dokonano także na koszt pozwanej przebudowy okien dachowych, przy których wystąpiły przecieki. Mimo wykonania prac naprawczych, dach nadal przeciekał.

Powód 2.10.2008 r. uzyskał decyzję o pozwoleniu na użytkowanie budynku przy ul. (...) w M..

Koszt usunięcia wad wykonawczych dachu wynosi 19.295,28 zł. co wynika z opinii biegłego A. F..

Biegły stwierdził, że przyczyną przecieków dachu są nieszczelności pokrycia dachowego. Z uwagi na niemożność dokładnego zlokalizowania przecieku dachu, nie jest możliwe ustalenie dokładnej ilości zamkniętej izolacji termicznej stropodachu wykonanej z wełny mineralnej grubości 20 cm. Z tego względu w kosztorysie remontowym została przyjęta do wymiany w ilości 50 % izolacji. Dalsze prace naprawcze zostały określone przez biegłego jako niezbędne do sunięcia przyczyn przecieku dachu.

Biegły wskazał, że z uwagi na okoliczność niezgodnego z projektem wykonania dachu i zaniedbanie obowiązków przez kierownika budowy, a po części i inwestora, na wadliwość wykonania dachu wpływ miały obydwie strony postępowania sądowego. Według oceny biegłego do wadliwego, niezgodnego z zatwierdzonym projektem budowlanym wykonaniem przyczyniły się na równo – po 50 % - obie strony.

Biegły wskazał na nieprawidłowości w wykonaniu prac dachowych niezgodnie z projektami. Pomijając wszelkie inne okoliczności występujące w sprawie, związane z dokumentacją i zakresem robót, przyczyną nieszczelności pokrycia dachowego jest jego wadliwe wykonanie. Technicznie jest możliwe wykonanie przedmiotowego dachu papą termozgrzewalną w sposób zapewniający szczelność dachu.

Sąd przy dokonywaniu ustaleń faktycznych oparł się na opinii powołanego w sprawie biegłego A. F., uznając opinię za rzetelną, zawierającą konsekwentne i logiczne uzasadnienie. Sąd nie uwzględnił jedynie stwierdzeń biegłego co do przyczynienia się powoda do wadliwego wykonania dachu. Biegły określając to przyczynienie wskazał na niedopełnienie obowiązków wynikających z przepisów prawa budowlanego przez kierownika budowy, który był zatrudniony przez powoda. Sąd uznał, że niedopełnienie obowiązków przez kierownika budowy nie pozostawało w adekwatnym związku przyczynowym z przeciekiem dachu. Biegły sam wskazał, że technicznie możliwe było wykonanie pokrycia dachu papą termozgrzewalną w sposób zapewniający szczelność, a przyczyną przecieków dachu była wadliwie położona papa termozgrzewalna.

W świetle powyższych okoliczności Sąd Rejonowy uznał, że zastosowanie do oceny materialno prawnej mają art. 647 k. c. i 471 k.c.

Powód dochodząc odszkodowania za nienależyte wykonanie umowy, winien wykazać powstanie szkody i jej rozmiar, fakt nienależytego wykonania zobowiązania przez pozwaną oraz normalny związek przyczynowy pomiędzy tymi zdarzeniami.

Sąd uznał, że powód wykazał powyższe przesłanki, albowiem z ocenionej jako wiarygodna opinii biegłego wynika, że nieszczelność dachu była spowodowana nienależytym wykonaniem przez pracowników pozwanej pokrycia dachu z papy termozgrzewalnej. Biegły ustalił także wysokość szkody, tj. koszt usunięcia wad wykonawczych dachu. Opinia biegłego nie była kwestionowana przez stronę pozwaną.

Pozwana nie wykazała – nie zgłosiła w tym zakresie żadnego dowodu - by powodem przeciekania dachu były prace wykonane przez wykonawców poprzednio wykonujących prace w budynku. Należyta staranność pozwanej w wykonaniu prac należało oceniać w zakresie wymogów staranności określonych art. 472 k.c. i 355 k.c. mając na względzie, że wykonywała prace w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej. Ocena należytej staranności przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności prowadzi do uznania, że nie została ta staranność zachowana.

Sąd nie poparł ustaleń biegłego co do przyczynienia się powoda do wadliwego wykonania dachu. Biegły określając to przyczynienie, wskazał na niedopełnienie obowiązków przez kierownika budowy zatrudnionego przez powoda. Niedopełnienie obowiązków przez kierownika budowy w ocenie Sądu Rejonowego nie pozostawało w adekwatnym związku przyczynowym z przeciekaniem dachu. Biegły bowiem w opinii wskazał, że przyczyną przecieków było wadliwe położenie papy przez pracowników pozwanej, a technicznie pokrycie tego dachu papą termozgrzewalną było możliwe do wykonania, zapewniając szczelność dachu.

O odsetkach orzeczono na mocy art. 481 § 1 i 2 k.c. Orzeczenie o kosztach procesu wydano na podstawie art. 100 k.p.c.

Orzeczenie to zaskarżyła pozwana w części zasądzającej, wniosła o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania za obie instancje.

Zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, a to 217 k.p.c. poprzez niedopuszczenie dowodu z zeznań świadków R. G. i Z. D. oraz pominięcia ustnych wyjaśnień biegłego A. F. na rozprawie w dniu 18 lipca 2014 r., dotyczących nieprzestrzegania procedur budowlanych podczas zmiany projektu na nieprawidłowości i wady konstrukcji poszycia dachowego, co spowodowało błędne ustalenie, że pozwana ponosi wyłączną odpowiedzialność za skutki wprowadzenia zmian. Zarzutem objęto także naruszenie dyspozycji art. 233 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, a to pominięcie, że pozwana na wyraźne zlecenie powoda naprawiała istniejące nedoróbki poprzednich wykonawców, a nie wykonywała prac od zera, pominięcie części materiału dowodowego, tj. zeznań św. G. K. i św. W. C. co do kierowania przez powoda pracami na miejscu budowy i nieporozumień pomiędzy powodem a świadkiem C. co do grubości zastosowanych płyt, co skutkowało użyciem nieprawidłowych materiałów.

Skarżąca zarzuciła naruszenie prawa materialnego, a to art. 6 k.c. poprzez przyjęcie, że na pozwanej spoczywał obowiązek wykazania kto ponosi odpowiedzialność za wady poszycia dachowego. Zarzuciła, że naruszono art. 471

k.c. poprzez przyjęcie, że powód wykazał istnienie przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej, podczas gdy nie wykazał normalnego związku przyczynowego pomiędzy szkodą a faktem nienależytego wykonania zobowiązania przez pozwaną. Zarzutem objęto także naruszenie art. 362 k.c. poprzez nieuwzględnienie przyczynienia się powoda do powstania szkody.

Wniosła o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków R. G. i Z. D. w II instancji.

Sąd Odwoławczy zważył, co następuje.

Sąd Odwoławczy nie znalazł podstaw prawnych do przeprowadzenia w II instancji postępowania dowodowego wnioskowanego w apelacji, bowiem nie zachodzą przesłanki z art. 381 k.p.c.

Należało stwierdzić, że dwukrotne oddalenie wniosku o przesłuchanie św. Z. D. (k – 313 i 362 akt) nie zostało zakwestionowane przez skarżącą w rozumieniu art. 162 k.p.c., zatem utraciła ona możliwość złożenia skutecznego zarzutu apelacyjnego w tym zakresie i ponowienia takiego wniosku w II instancji.

Nie zachodziły także przesłanki do przeprowadzenia w II instancji dowodu z zeznań św. R. G., albowiem okoliczności sprawy były przez niego - jako pełnomocnika pozwanej- przedstawiane w sposób szeroki poprzez przedstawianie szeroko stanowisk i zgłaszanie wniosków dowodowych w sprawie, a także faktyczne wskazanie okoliczności wykonania umowy poprzez uczestnictwo aktywne w oględzinach dokonanych przez ustanowionego w sprawie biegłego sądowego, której to opinii strona pozwana nie kwestionowała. Zatem prawidłowo Sąd Rejonowy uznał, że dowód w tym zakresie nie jest istotny dla dokonania ustaleń faktycznych w sprawie, co podziela Sąd Odwoławczy, nie znajdując podstaw do przeprowadzenia tego dowodu.

Apelacja strony pozwanej nie zasługiwała na uwzględnienie.

W pierwszym rzędzie należy ocenić jako nieuzasadniony zarzut naruszenia art. 328 k.p.c., albowiem treść sporządzonego uzasadnienia przez Sąd Rejonowy, daje podstawę do kontroli instancyjnej jako zgodna z wymogami powyższego przepisu. Sąd I instancji odniósł się szczegółowo do materiału dowodowego zebranego w sprawie, wskazał na jakich elementach tego materiału oparł swoje ustalenia faktyczne, oraz wskazał materialnoprawną podstawę swojego orzeczenia. W sposób szczegółowy dokonał także analizy materiału dowodowego, ze wskazaniem w jakim zakresie dał wiarę poszczególnym dowodom, a w jakim zakresie i z jakich przyczyn odmówił jej w pozostałym zakresie.

Dlatego zarzut naruszenia art. 217 k.p.c. poprzez nieprzesłuchanie świadków R. G. i Z. D. nie znajduje uzasadnienia w zebranych materiale dowodowym.

Należy stanowczo stwierdzić, że Sąd Rejonowy nie pominął przy dokonywaniu ustaleń faktycznych całości czy części opinii i ustnych wyjaśnień biegłego A. F., bowiem jednoznacznie wynika to z treści uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia, w szczególności strony 7 uzasadnienia (k – 376 akt). Sąd Rejonowy w sposób wyraźny wskazał, że ocenił także ustne wyjaśnienia biegłego złożone na rozprawie w dniu 18 lipca 2014 r. (k – 376). Zarzut zatem naruszenia w tym zakresie wymogów art. 217 § 2 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c. należało uznać za bezzasadny.

Sąd Okręgowy podzielił w całości i uznał za swoje ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, ponieważ ustalenia te znajdują oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym, które to dowody Sąd ten ocenił w granicach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c. Orzekając Sąd Rejonowy nie uchybił zasadom logicznego rozumowania, ani też doświadczenia życiowego. Wnioski Sądu pierwszej instancji, co do faktów w sposób logiczny wynikają z treści dowodów zgromadzonych w sprawie, a zaofiarowanych przez obie strony.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia prawa procesowego objętego regulacją art. 233 k.p.c., stwierdzić należy, że stanowisko prezentowane w apelacji w zasadzie nie można określić jako zarzut, lecz polemikę z ustaleniami zaskarżonego wyroku. W ocenie Sądu Odwoławczego skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd art. 233 k.p.c. wymaga wykazania, że Sąd I instancji uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, natomiast apelująca nie wykazała, aby Sąd meriti dopuścił się powyższych naruszeń, w tym także aby Sąd nie ocenił

zeznań świadków G. K. i W. C. (treść uzasadnienia zaskarżonego wyroku k – 376 akt). To bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające wyłącznie przekonanie skarżącej o innej niż przyjął Sąd Rejonowy wadze poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu, a z takim sformułowaniem treści apelacji mamy do czynienia w niniejszej sprawie.

Nie można podzielić zarzutu skarżącej, że Sąd Rejonowy zupełnie pominął okoliczności istotne dla oceny odpowiedzialności powoda, uzasadniającej przyczynienie. Wbrew temu co twierdzi apelująca, w uzasadnieniu znajduje się krytyczna ocena (k – 8 uzasadnienia) działań i bezczynności kierownika budowy zatrudnionego przez powoda. Okoliczności te zostały poddane ocenie w świetle wymogów art. 233 k.p.c. i zgodnie z art. 328 § 2 k.p.c. wskazane w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, do którego Sąd Odwoławczy wprost odsyła, dzieląc stanowisko Sądu Rejonowego w całości. Także w uzasadnieniu Sąd Rejonowy odniósł się do twierdzeń pozwanej, iż naprawiała niedoróbki poprzednich wykonawców. Trafnie Sąd ten uznał, że w tym zakresie swoich twierdzeń pozwana nie wykazała, nie podolała obowiązkowi z art. 232 k.p.c., tym samym nie wykazując swoich twierdzeń w rozumieniu obowiązku z art. 6 k.c.

Nie można za dowolne uznać ustalenie Sądu Rejonowego, że rozwiązania zastosowane odmiennie od projektów, nie miały wpływu na przecieki dachu objęte roszczeniem odszkodowawczym, bowiem wynika to wprost z opinii biegłego powołanego w sprawie, której w tym zakresie Sąd Rejonowy dał wiarę jako spójną i innymi dowodami i fachową w rozumieniu materiału dowodowego, a skarżąca jej w żadnym zakresie nie kwestionowała.

W świetle prawidłowo dokonanych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych w sprawie, zastosowanie prawa materialnego stanowiącego podstawę zaskarżonego orzeczenia, w ocenie Sądu Odwoławczego jest także prawidłowe i zarzuty apelacji oceny tej nie niweczą.

Sąd Rejonowy prawidłowo zastosował przepisy dotyczące umowy o roboty budowlane – wskazując stosowne przepisy kodeksu cywilnego - i oparł swoje orzeczenie na art.361 k.c., dokonując oceny normalnego związku przyczynowego bezpośredniego i związanego z warunkami umowy łączącej strony. Skarżąca skutecznie nie wykazała w rozumieniu art. 6 k.c., by ustalone prawidłowo w zaskarżonym orzeczeniu niedbałe położenie papy termozgrzewalnej, związane było z działaniem bądź zaniechaniem strony powodowej, co mogłoby uzasadniać przyjęcie, za jej twierdzeniami, co najmniej przyczynienie się strony powodowej do powstania szkody. Ustalenia faktyczne nie dają ku temu żadnej podstawy.

Za całkowicie bezzasadny należało ocenić zarzut apelującej braku wykazania przez powoda istnienia normalnego związku przyczynowego pomiędzy szkodą, a faktem nienależytego wykonania zobowiązania przez pozwaną. Pozwana nie kwestionowała opinii biegłego, który w sposób jednoznaczny wskazał, iż przyczyną zalewania obiektu powoda w zakresie objętym pozwem jest niedbałe, niezgodne z zasadami technologicznymi położenie papy. W tej sytuacji pomiędzy niedbałym wykonaniem warunków umowy przez pozwaną a szkodą pozalaniową istnieje niewątpliwie zwykły związek przyczynowy. Oczywistym jest, i nie podnosiła tego skarżąca, że w zakresie technologii położenia papy termozgrzewalnej powód nie ingerował, zatem prawidłowość położenia tej papy zależała wyłącznie od staranności i wiedzy fachowej pozwanej. Przy ocenie tej należy szczególnie podkreślić zwiększony zakres należytej staranności działań pozwanej jako prowadzącej działalność gospodarczą, co słusznie zaakcentował Sąd I instancji, powołując art. 355 § 2 k.c.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Odwoławczy uznał apelację pozwanej za bezzasadną, co doprowadziło do oddalenia apelacji.

Z uwagi na powyższe - na podstawie art. 385 k.p.c. oddalono apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na mocy art. 98 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. w związku z § 6 ust. 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt.1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb

Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, obciążając pozwaną jako stronę przegrywającą sprawę w całości kosztami postępowania.

SSR(del.) Maryla Majewska – Lewandowska SSO Krystyna Wiśniewska – Drobny SSO Krystyna Hadryś